

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

19 maart 2002

WETSVOORSTEL

tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, alsook tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, teneinde een Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen in te stellen

(ingediend door de dames Géraldine Pelzer-Salandra en Zoé Genot)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

19 mars 2002

PROPOSITION DE LOI

modifiant, en vue d'instaurer une Commission permanente de recours des étrangers, la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers ainsi que le Code judiciaire

(déposée par Mmes Géraldine Pelzer-Salandra et Zoé Genot)

SAMENVATTING

Almaar meer wordt beroep aangetekend tegen beslissingen die bestuursorganen hebben genomen in het raam van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Daardoor lopen de werkzaamheden van de Raad van State een aanzienlijke vertraging op. De indiener stelt derhalve voor om een administratief rechtscollege op te richten, de Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen genaamd, dat specifiek dergelijke geschillen zou behandelen; de rol van de Raad van State zou dan beperkt blijven tot het eventueel administratief verbreken van bepaalde beslissingen. De Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen zou worden opgericht naar het model van de Regularisatiecommissie.

RÉSUMÉ

En raison du nombre croissant des recours contre des décisions d'autorités administratives rendues dans le cadre de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, le Conseil d'Etat doit faire face à un arriéré important. L'auteur propose donc de créer une juridiction administrative, la Commission permanente de recours des étrangers, qui s'occuperait spécifiquement de ce contentieux, le Conseil d'Etat ne jouant plus qu'un rôle de cassation administrative. La Commission permanente de recours des étrangers serait constituée selon le modèle de la Commission de régularisation.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SPA	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : publicaties@deKamer.be	e-mail : publications@laChambre.be

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het hoofddoel van dit wetsvoorstel is de instelling van een enige instantie voor hoger beroep, die zich moet uitspreken over het administratief statuut van de vreemdelingen in het raam van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Die beroepsmogelijkheid zal geen afbreuk doen aan de specifieke beroepsmogelijkheden die in de asielprocedure gangbaar zijn.

Momenteel kunnen de overeenkomstig de wet van 15 december 1980 genomen administratieve beslissingen op verschillende manieren worden aangevochten (voor de Commissie van advies voor vreemdelingen, voor de Raad van State, voor de rechterlijke macht die uitspraak doet in kortgeding wanneer burgerlijke rechten in het gedrang zijn, dan wel voor de raadkamer in het geval van een maatregel die een vrijheidsstraf inhoudt).

Momenteel zijn terzake de bevoegdheden versnipperd en wordt de rechtspraak soms gekenmerkt door tegenstrijdigheden.

Voorts staat inmiddels wel vast dat de Raad van State heel wat middelen dient in te zetten voor beroepsprocedures tegen beslissingen die de bestuursorganen met toepassing van de wet van 15 december 1980 hebben genomen in verband met het administratief statuut van vreemdelingen.

De taak van de Dienst Vreemdelingenzaken bestaat erin het immigratiebeleid in België in goede banen te leiden. Van alle door de federale rijksbesturen genomen beslissingen worden die van de Dienst Vreemdelingenzaken ontegenzeggelijk het vaakst via hoger beroep betwist¹. Dat gaat zelfs zo ver dat de

¹ Zie de jaarverslagen van het College van de Federale Ombudsmannen en van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding.

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition vise essentiellement à instaurer une instance unique de recours en matière de statut administratif des étrangers dans le cadre de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, sans préjudice des recours spécifiques à la procédure d'asile.

Actuellement, des décisions administratives prises sur base de la loi du 15 décembre 1980 peuvent faire l'objet de recours les plus divers (saisine de la commission consultative des étrangers, du Conseil d'Etat, du pouvoir judiciaire siégeant en référé lorsque des droits civils sont en cause ou en chambre du conseil en cas de mesure privative de liberté).

Ce système se caractérise par un éparpillement des compétences ainsi que l'éclosion de jurisprudences parfois contradictoires.

Par ailleurs, il est dorénavant bien établi qu'une part très considérable des ressources du Conseil d'Etat est consacrée aux recours contre des décisions des autorités administratives rendues dans le cadre de la loi du 15 décembre 1980, relatives au statut administratif des étrangers.

L'Office des étrangers a pour mission de gérer la politique de l'immigration en Belgique. Parmi l'ensemble des décisions prises par les administrations de l'Etat fédéral, force est de constater que celles qui proviennent de l'Office des étrangers font l'objet des recours les plus fréquents¹, à telle enseigne que les requêtes

¹ Voir les rapports annuels du Collège des médiateurs fédéraux et du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme.

verzoekschriften met betrekking tot de rechten van vreemdelingen nagenoeg de helft van de betwistingen voor de Raad van State uitmaken².

Vanzelfsprekend is het niet de bedoeling vraagtekens te plaatsen bij de noodzaak van een bestuursorgaan dat ervoor moet zorgen dat het immigratiebeleid vlot zijn beslag krijgt. Wel moet een dergelijke instantie haar rol op het stuk van de openbare dienstverlening naar behoren vervullen. De Dienst Vreemdelingenzaken krijgt echter maar al te vaak het verwijt te traag te werken³, te ondoorzichtig te zijn, dan wel beslissingen te nemen die willekeurig⁴, onbegrijpelijk of zelfs onmenselijk zijn⁵.

De specialisten vreemdelingenrecht worden aangezocht door tal van burgers die geschokt zijn door de wijze waarop zij door de Dienst Vreemdelingenzaken werden behandeld, terwijl zij gewoon een vriend of familielid van buitenlandse herkomst wilden helpen.

Een bestuur met een deels expliciet repressieve opdracht⁶ krijgt echter haast onvermijdelijk veel kritiek te verwerken en staat makkelijk bloot aan negatieve reacties.

relatives aux droits des étrangers constituent près de la moitié du contentieux du Conseil d'Etat².

S'il ne s'agit évidemment pas de mettre en question la nécessité d'une administration qui soit chargée de gérer la politique de l'immigration, encore faut-il qu'une telle administration remplisse correctement son rôle de service public. Or combien de critiques n'entend-on pas au sujet de la lenteur de l'Office des étrangers³, de son opacité, de l'arbitraire de ses décisions⁴ ou du caractère incompréhensible voire inhumain de celles-ci⁵.

Les spécialistes du droit des étrangers sont habitués à rencontrer des citoyens sidérés par les contacts qu'ils ont eus avec l'Office alors qu'ils tentaient d'aider un ami ou un membre de leur famille d'origine étrangère.

Il est certes difficilement évitable qu'une administration dont une partie de la tâche a un caractère répressif marqué⁶ fasse l'objet de critiques fréquentes et soit de nature à susciter des réactions négatives.

² De Raad van State werd in 1946 opgericht en bestond logischerwijs maar uit één griffie.

In de loop van de jaren '90 werd binnen de griffie een afdeling administratie opgericht, die voor alle aangelegenheden bevoegd is, alsook een afdeling "vreemdelingenzaken" die enkel bevoegd is voor betwistingen inzake het vreemdelingenbeleid. Het gaat hier om de enige bestuursaangelegenheid waarvoor binnen de griffie van de Raad van State een afzonderlijke afdeling bestaat.

Voorts werd bij het koninklijk besluit van 9 juli 2000 een bijzondere, strengere procedure ingesteld met betrekking tot vorderingen voor de Raad van State inzake het "vreemdelingencontentieux". Uiteraard rijzen er vragen omtrent de instelling van een bijzondere procedure, gewoon omdat het Hoge Rechtscollege een specifiek soort van geschillen niet tijdig kan verwerken.

³ Bij wijze van voorbeeld kan men zich afvragen of het door de beugel kan dat uit het buitenland afkomstige levenspartners van Belgen die op het ogenblik van hun huwelijk geen verblijfsvergunning hebben, worden verplicht om naar hun land van herkomst terug te reizen om daar op de Belgische ambassade een visum af te halen dat hen *sowieso* niet kan worden geweigerd – temeer daar zij er soms 6, 12 of zelfs 18 maanden op moeten wachten.

⁴ Niets garandeert dat de beslissingen in verband met aanvragen tot regularisatie van een verblijf (op grond van artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980) van willekeur gevrijwaard blijven.

⁵ Vernederingen tegenover om het even wie – vreemdeling of niet – zijn onaanvaardbaar. Het is dan ook de vraag waarom vreemdelingen administratieve vernederingen moeten doorstaan, terwijl zij vroeg of laat hoe dan ook tot een verblijf in België zullen worden toegelaten en vervolgens ook Belg zullen worden, maar ondanks dat burgerschap nooit de doorstane plagerijen zullen vergeten.

⁶ De afgifte van bevelschriften om het grondgebied te verlaten, de weigering van verblijfsvergunningen, ministeriële uitzettingsbesluiten enzovoort.

² Créé en 1946, le Conseil d'Etat ne comprenait, logiquement, qu'un greffe.

Au cours des années '90 s'est constitué au sein du greffe une section administrative, compétente en toutes matières et une section « étrangers », compétente uniquement pour la politique des étrangers. Il s'agit de la seule matière administrative qui dispose d'une section à part au greffe du Conseil d'Etat.

De même, l'arrêté royal du 9 juillet 2000 a créé une procédure particulière, plus restrictive, pour les recours au Conseil d'Etat au contentieux des étrangers. Prévoir une procédure particulière du fait de l'encombrement de la haute juridiction par un contentieux spécifique pose évidemment question.

³ A titre d'exemple, est-il acceptable d'obliger des étrangers conjoints de Belges mais ne disposant pas de titre de séjour au moment de leur mariage, de retourner dans leur pays pour y chercher à l'ambassade de Belgique un visa qui ne pourra pas leur être refusé, et que pour ce faire ils doivent attendre 6, 12 voire 18 mois ?

⁴ Il est difficile de prétendre que les demandes de régularisation de séjour (sur base de l'article 9 alinéa 3 de la loi du 15 décembre 1980) seraient à l'abri de décisions arbitraires.

⁵ Si rien ne justifie l'humiliation infligée à quiconque, étranger ou non, on s'interroge sur les raisons d'infliger des humiliations administratives à des étrangers qui se verront de toutes façons, tôt ou tard, accorder le séjour en Belgique, qui deviendront ensuite Belges, mais qui, devenus citoyens, garderont le souvenir des vexations dont ils ont été l'objet.

⁶ Délivrance d'ordre de quitter le territoire, refus de séjour, arrêtés ministériels d'expulsion

Een interessante vaststelling is echter wel dat andere repressieve bestuursinstanties, zoals de federale politie, het Gerecht of de belastingdiensten, minder kritiek uitlokken.

Een rechtsstaat moet kost was kost voorkomen dat zijn hoogste administratieve rechtscollege (de Raad van State) met werkoverlast kampt en dat het imago wordt besmeurd van een overheidsdienst waarvan niemand met reden het nut in twijfel kan trekken.

Er bestaat nochtans een andere manier om het immigratievraagstuk aan te pakken.

Zo mag België trots zijn op de regularisatiecampagne voor vreemdelingen die het, tussen december 1999 en december 2001, via een voorbeeldige procedure tot een goed einde heeft gebracht.

In tegenstelling tot andere Europese landen waar ook regularisatiecampagnes werden toegepast, zij het volgens andere procedures, heeft België in een tijdspanne van enkele weken *ex nihilo* een *ad hoc*-administratie en een *ad hoc*-bestuur van jurisdictionele inslag uitgebouwd die, op grond van de wet van 22 december 1999, nog geen twee jaar nodig hebben gehad om niet minder dan 36.000 regularisatieaanvragen met betrekking tot ruim 50.000 vreemdelingen te verwerken.

Uiteraard is kritiek gerezen op de trage afwikkeling van die regularisatiecampagne.

Om die kritiek te relativiseren, dient er in eerste instantie aan herinnerd te worden dat vóór de gerichte actie van 2000-2001 de Dienst Vreemdelingenzaken per jaar nauwelijks meer dan duizend aanvragen behandelde op grond van artikel 9, derde lid, van de wet van 15 december 1980. Met de gerichte actie van 2000-2001 werden jaarlijks gemiddeld 18.000 regularisatieaanvragen behandeld, met aanzienlijk betere individuele garanties.

Het ging immers om een nieuwe administratie die ermee belast was heel veel individuele dossiers geval per geval te beheren en daarbij een nagenoeg rechterlijke behandeling van de aanvragen te waarborgen (rechten van de verdediging, verhoor van de persoon, recht om het dossier aan te vullen enzovoort).

Enkele cijfers in verband met de Commissie voor regularisatie zijn veelzeggend.

Il est cependant intéressant de relever que d'autres administrations répressives ne font pas l'objet d'autant de critiques, qu'il s'agisse de la police fédérale, de la justice ou du fisc.

Tant l'encombrement de la plus haute juridiction administrative (le Conseil d'Etat) que le discrédit jeté sur une administration dont nul ne peut sérieusement contester l'utilité sont à proscrire dans un Etat de droit.

Or, il existe une autre approche de la gestion de l'immigration.

La Belgique peut par exemple se targuer d'avoir réalisé entre décembre 1999 et décembre 2001, une opération de régularisation des étrangers selon une procédure exemplaire.

Au contraire des méthodes utilisées dans les procédures de régularisation organisées dans d'autres pays européens, la Belgique a créé *ex nihilo*, en l'espace de quelques semaines, une administration et une structure *ad hoc* de type juridictionnel qui ont pu traiter en moins de deux ans, sur la base de la loi du 22 décembre 1999, pas moins de trente-six mille demandes de régularisation concernant plus de cinquante mille personnes.

Des critiques ont certes été formulées quant à la lenteur de cette procédure de régularisation.

Pour relativiser cette critique, il convient d'abord de rappeler qu'avant l'opération ponctuelle de 2000-2001, le nombre annuel de demandes traitées par l'Office des étrangers sur base de l'article 9, alinéa 3, de la loi du 15 décembre 1980, dépassait à peine le millier. Avec l'opération ponctuelle de 2000-2001, c'est une moyenne de 18.000 demandes de régularisations par an qui auront été traitées, et ce avec des garanties individuelles notablement accrues.

Il s'agissait en effet d'une nouvelle administration chargée de gérer au cas par cas un nombre très important de dossiers individuels tout en garantissant un traitement quasi-juridictionnel des demandes (droits de la défense, audition de la personne, droit de compléter son dossier, etc.)

Quelques chiffres concernant la Commission de régularisation sont éloquentes.

Het ziekteverlet van het administratief personeel van de Commissie (griffie en kamers) ligt veel lager dan het gemiddelde van de besturen in het algemeen⁷.

Er waren veel zittingen: er zijn bijna 200 zittingen geweest in juli en augustus 2001, dat wil zeggen tijdens de gerechtelijke vakantie, terwijl de kamers onder meer uit magistraten en advocaten waren samengesteld.

Ten slotte kon dankzij de samenstelling van de kamers van de Commissie (magistraat-voorzitter + één advocaat + één lid van een ngo) kwalitatief hoogstaand werk worden geleverd, gekenmerkt door pragmatisme en inachtneming van de procedures.

In een aangelegenheid waarvan de uitvoerende organen vaak worden bekritiseerd, moet de goede werking van de Commissie voor regularisatie leiden tot de instandhouding van haar structuur en de toekenning van nieuwe bevoegdheden.

Dit wetsvoorstel beoogt het bestaan van de Commissie te verzekeren door ze om te vormen tot een Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen.

Ze zou rechtsbevoegdheden hebben zodat haar rechtspraak uitwerking krijgt op een hoger niveau (waarbij ze geldt als gedragslijn voor de Dienst Vreemdelingenzaken) maar ook op een lager niveau (door een forse vermindering van de werklast van de Raad van State, die een rol krijgt die beperkt wordt tot de administratieve vernietiging)⁸.

De Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen zou de rol overnemen die de wet van 15 december 1980 verleent aan de Commissie van advies voor vreemdelingen.

Voorts stellen zowel de praktijkmensen als de Raad van State het feit aan de kaak dat de Dienst Vreemdelingenzaken heel veel tijd nodig heeft om sommige beslissingen te nemen of zelfs geen beslissing neemt.

⁷ Aldus de kabinetschef van de minister van Binnenlandse Zaken ter gelegenheid van een ontmoeting met de algemene vergadering van de leden van de kamers van de Commissie voor regularisatie in juni 2001.

⁸ Zie in dat opzicht de verklaringen van de Raad van State zelf: "De enige oplossing is, volgens eerste voorzitter Deroover, de vreemdelingenwetgeving aanpassen, waarbij de Raad van State enkel een controle uitoefent of de wetsbepalingen en procedures zijn nageleefd (cassatieberoep). De Raad zou niet meer over de grond van de zaak oordelen." (*De Standaard*, 12 november 2001, *De Raad van State overstelt door dossiers asielzoekers*).

Le taux d'absentéisme pour maladie du personnel administratif de la Commission (greffe et chambres) s'est révélé nettement inférieur au taux moyen des administrations en général⁷.

Le rythme des audiences a été élevé (on a compté près de 200 audiences pendant les mois de juillet et d'août 2001, soit pendant les vacances judiciaires, alors que les chambres étaient composées notamment de magistrats et d'avocats).

Enfin, la composition des chambres de la commission (magistrat-président + un avocat + un membre d'une ONG) a permis un travail de qualité, fait à la fois de pragmatisme et de respect des procédures.

Dans une matière dont les organes d'application sont souvent sujets à critique, le bon fonctionnement de la Commission de régularisation doit conduire à pérenniser sa structure et à lui attribuer des compétences nouvelles.

La présente proposition tend dès lors à la pérenniser en la transformant en Commission permanente de recours des étrangers.

Il lui sera attribué des compétences juridictionnelles, de façon à ce que la jurisprudence qu'elle dégagera ait un effet en amont (valant ligne de conduite à l'égard de l'Office des étrangers) mais aussi en aval (fort dégorgement du Conseil d'Etat dont le rôle se limitera à la cassation administrative)⁸.

Le rôle actuellement dévolu par la loi du 15 décembre 1980 à la Commission consultative des étrangers est repris par la Commission permanente de recours des étrangers.

Par ailleurs, tant les praticiens que le Conseil d'Etat sont amenés à dénoncer la lenteur de certaines décisions voire l'absence de décision de l'Office des étrangers.

⁷ Propos du chef de cabinet du ministre de l'Intérieur lors d'une rencontre avec l'assemblée générale des membres des chambres de la commission de régularisation en juin 2001.

⁸ En ce sens, voir les déclarations du Conseil d'Etat lui-même: « *De enige oplossing is, volgens eerste voorzitter Deroover, de vreemdelingenwetgeving aanpassen, waarbij de Raad van State enkel een controle uitoefent of de wetsbepalingen en procedures zijn nageleefd (cassatieberoep). De Raad zou niet meer over de grond van de zaak oordelen* » (*De Standaard*, 12 november 2001, « *Raad van State overstelt door dossiers asielzoekers* »).

Het is uiteraard onaanvaardbaar dat voor het leven van individuen uiterst belangrijke beslissingen pas na een wachttijd van verschillende maanden of zelfs jaren worden genomen.

Dit wetsvoorstel beoogt een procedure in te stellen die het de aanvrager mogelijk maakt om op een soepele wijze de Dienst Vreemdelingenzaken te verplichten een beslissing te nemen of zijn stilzwijgen te beschouwen als een weigering waartegen beroep kan worden ingesteld bij de Commissie.

De instelling van een recht blijft echter theoretisch indien het niet doeltreffend kan worden verdedigd. Een beroep instellen voor een administratief rechtscollege is slechts formeel indien de aanvragers, die vaak onbemiddeld zijn en geen zicht hebben op de subtiliteiten van een technische en complexe wetgeving, het beroep niet op nuttige wijze kunnen instellen en zich niet voor de Commissie kunnen verdedigen.

Derhalve voorziet dit wetsvoorstel er met een wijziging van het Gerechtelijk Wetboek tevens in dat de aanvragers die niet op het Belgisch grondgebied verblijven toegang kunnen hebben tot de rechtsbijstand⁹.

Il est évidemment inacceptable que des décisions d'une importance capitale pour la vie d'individus ne soient prises qu'au terme de nombreux mois d'attente, parfois même d'années.

La présente proposition de loi vise à instaurer un processus qui permette au demandeur, de façon souple, de contraindre l'Office des étrangers à prendre une décision ou de considérer son silence comme un refus contre lequel un recours pourra être introduit devant la Commission.

Enfin, l'instauration d'un droit reste théorique s'il ne peut être défendu efficacement. Instaurer un recours devant une juridiction administrative n'est que formel si les demandeurs, souvent démunis et peu formés aux arcanes d'une loi technique et complexe ne peuvent utilement former le recours et se défendre devant la Commission.

La présente proposition prévoit dès lors également, par le biais d'une modification du Code judiciaire, l'accès à l'aide juridique pour les demandeurs qui ne résident pas sur le territoire⁹.

Géraldine PELZER-SALANDRA (AGALEV ECOLO)
Zoé GENOT (AGALEV-ECOLO)

⁹ Hier worden in het bijzonder de visumaanvragers vanuit de buitenlandse diplomatieke posten beoogd.

⁹ On vise ici en particulier les demandeurs de visa depuis les postes diplomatiques à l'étranger.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

De artikelen 32 tot 39 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, worden opgeheven.

Art. 3

In de artikelen 3, 7, 20, 23, 45, 56, 68 en 78 van dezelfde wet worden de woorden «Commissie van advies voor vreemdelingen» telkens vervangen door de woorden «Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen».

Art. 4

De inleidende zin van artikel 44, eerste lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 juli 1992 en bij de wet van 15 juli 1996, wordt vervangen als volgt:

«Kunnen aanleiding geven tot beroep voor de in artikel 63*bis* bedoelde Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen:»

Art. 5

Artikel 63 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 14 juli 1987, 18 juli 1991 en 6 mei 1993 wordt vervangen als volgt:

«Art. 63. § 1. Er wordt een Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen ingesteld.

De Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen omvat kamers die elk bestaan uit een magistraat in werkelijke dienst, emeritus of eremagistraat, ofwel een lid of voormalig lid van een administratief rechtscollege, alsmede uit een advocaat en een vertegenwoordiger van een erkende niet-gouvernementele organisatie die opkomt voor de mensenrechten.

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Art. 2

Les articles 32 à 39 de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement des étrangers sont abrogés.

Art. 3

Dans les articles 3, 7, 20, 23, 45, 56, 68 et 78 de la même loi, les mots « Commission consultative des étrangers » sont chaque fois remplacés par les mots « Commission permanente de recours des étrangers ».

Art. 4

A l'article 44, alinéa 1er, de la même loi, modifié par l'arrêté royal du 13 juillet 1992 et par la loi du 15 juillet 1996, le liminaire est remplacé comme suit :

« Peuvent donner lieu à un recours devant la Commission permanente de recours des étrangers visée à l'article 63*bis* : »

Art. 5

L'article 63 de la même loi, modifié par les lois des 14 juillet 1987, 18 juillet 1991 et 6 mai 1993, est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 63. § 1er. Il est institué une juridiction de recours dénommée Commission permanente de recours des étrangers.

La Commission permanente de recours des étrangers comprend des chambres composées chacune d'un magistrat, effectif, émérite ou honoraire ou encore d'un membre ou d'un ancien membre d'une juridiction administrative, d'un avocat et d'un représentant d'une organisation non gouvernementale reconnue exerçant ses activités dans le domaine des droits de l'homme.

§ 2. Er wordt bij de Vaste beroepscommissie voor de vreemdelingen een auditoraat ingesteld. Het auditoraat stelt over elke zaak een verslag op. Met dat doel voert het rechtstreekse briefwisseling met alle overheden, en kan het die overheden alsook de verzoeker vragen alle dienstige inlichtingen en documenten te verstrekken.

Het verslag wordt ten minste vijftien dagen voor de zitting aan de verzoeker betekend.

§ 3. De rechtspleging voor de Commissie verloopt mondeling. Zij geschiedt in het Nederlands of in het Frans, naar keuze van de verschijnende vreemdeling. Indien de betrokkene geen van die talen begrijpt stelt de voorzitter hem voor een beroep te doen op een tolk, die de volgende eed aflegt: «Ik zweer getrouwelijk de gezegden te vertolken welke aan personen die verschillende talen spreken, moeten worden overgezegd.».

De Commissie kan getuigen horen die de volgende eed afleggen: «Ik zweer in eer en geweten dat ik de gehele waarheid en niets dan de waarheid zal zeggen.».

De zittingen zijn openbaar, tenzij de vreemdeling om een zitting met gesloten deuren verzoekt.

De beslissingen van de Commissie worden met redenen omkleed. Zij worden ter kennis gebracht van de betrokkenen die er een afschrift van ontvangen, door de burgemeester van de gemeente waar de vreemdeling zich bevindt of door diens gemachtigde; zij kunnen ook ter kennis worden gebracht door een officier van gerechtelijke politie, met inbegrip van de officier van gerechtelijke politie met beperkte bevoegdheid, door een onderofficier van de rijkswacht, door een ambtenaar van de Dienst Vreemdelingenzaken of door een ambtenaar van de Administratie der douanen en accijnzen. Indien de vreemdeling zich niet op het grondgebied van het Rijk bevindt, mag deze kennisgeving gedaan worden met de medewerking van de Belgische diplomatieke of consulaire overheid in het buitenland.

De beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen komt in de plaats van de bestreden beslissing.

De Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen kan over dringende en voorlopige maatregelen beslissen.

De griffier van de zitting vraagt aan de aanvrager of hij de beslissing op anonieme wijze wenst gepubliceerd te zien, zo nodig zonder de feitelijke gegevens die hem identificeerbaar zouden kunnen maken.».

§ 2. Il est institué un auditorat près la Commission permanente de recours des étrangers. L'auditorat rédige un rapport sur chaque affaire. A cette fin, il correspond directement avec toutes les autorités et peut leur demander, ainsi qu'au demandeur, tous renseignements et documents utiles.

Le rapport est notifié au demandeur au moins quinze jours avant l'audience.

§ 3. La procédure devant la Commission est orale. Elle a lieu en français ou en néerlandais au choix de l'étranger comparant. Si celui-ci ne comprend aucune de ces langues, le président lui propose de recourir aux services d'un interprète qui prêtera serment dans les termes suivants : « Je jure de traduire fidèlement les discours à transmettre entre ceux qui parlent des langues différents ».

La Commission peut entendre des témoins qui prêteront serment dans les termes suivants : « Je jure en honneur et conscience de dire toute la vérité, rien que la vérité ».

Les audiences sont publiques sauf si l'étranger demande le huis clos.

Les décisions de la Commission sont motivées. Elles sont notifiées aux intéressés, qui en reçoivent une copie, par le bourgmestre de la commune où séjourne l'étranger ou par son délégué ; elles peuvent l'être aussi par un officier de police judiciaire, en ce compris l'officier de police judiciaire dont la compétence est limitée, par un sous-officier de la gendarmerie, par un agent de l'Office des étrangers ou par un agent de l'Administration des douanes et accises. Si l'étranger ne séjourne pas sur le territoire du Royaume, cette notification peut être effectuée à l'intervention de l'autorité diplomatique ou consulaire belge à l'étranger.

La décision de la Commission permanente de recours des étrangers se substitue à la décision attaquée.

La Commission permanente de recours des étrangers peut décider de mesures urgentes et provisoires.

Le greffier d'audience interroge le demandeur quant à sa volonté de voir la décision publiée de manière anonyme et le cas échéant expurgée des éléments factuels qui permettraient de l'identifier. ».

Art. 6

In dezelfde wet wordt een artikel 63-1 ingevoegd, luidende:

«Art. 63-1. — Met uitzondering van de beslissingen die zijn getroffen met toepassing van hoofdstuk II van titel II en de beslissingen waartegen beroep is ingesteld op grond van de artikelen 63-2 tot 63-5, kan tegen alle beslissingen die met toepassing van deze wet worden genomen en die betrekking hebben op de persoonlijke toestand van de vreemdeling, beroep worden ingesteld bij de Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen.

Het beroep wordt ingediend bij een ter post aangetekend schrijven binnen een termijn van veertien dagen vanaf de datum van de kennisgeving van de bestreden beslissing.

Het wordt met redenen omkleed en ondertekend door de aanvrager of een advocaat.

Tijdens de duur van de behandeling van het beroep mag geen enkele maatregel tot verwijdering van het grondgebied worden uitgevoerd en mag ten aanzien van de vreemdeling geen enkele maatregel van die aard worden getroffen wegens de feiten die ten grondslag liggen aan de beslissing waartegen beroep is ingesteld.».

Art. 7

In dezelfde wet wordt een artikel 63-1*bis* ingevoegd, luidende:

«Art. 63-1*bis*. — Als een administratieve instantie die bevoegd is om een in artikel 63-1, eerste lid, bedoelde beslissing te nemen, na afloop van een termijn van twee maanden die ingaat op de door de betrokkene aan die instantie betekende aanmaning om een uitspraak te doen, geen kennisgeving van een definitieve beslissing bezorgt, wordt het stilzwijgen van die instantie geacht een weigering te zijn waartegen bij de Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen beroep kan worden ingesteld.».

Art. 8

In artikel 69 van dezelfde wet, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 juli 1992 en bij de wet van 10 juli 1996, wordt het eerste lid vervangen door de volgende bepaling:

Art. 6

Un article 63-1, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

« Art. 63-1. — À l'exception des décisions prises en application du chapitre II du titre II et des décisions contre lesquelles un recours est organisé par les articles 63-2 à 63-5, toutes les décisions prises en application de la présente loi qui ont trait à la situation personnelle d'un étranger, peuvent faire l'objet d'un recours devant la Commission permanente de recours des étrangers.

Les recours sont introduits par courriers recommandés à la poste dans un délai de quinze jours à dater de la notification de la décision attaquée.

Ils sont motivés et signés par le demandeur ou un avocat.

Pendant la durée du traitement du recours, aucune mesure d'éloignement du territoire ne peut être exécutée et aucune mesure de cette nature ne peut être prise à l'égard de l'étranger en raison des faits qui ont motivé la décision contre laquelle le recours est introduit.

Art. 7

Un article 63-1*bis*, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

« Art. 63-1*bis*. — Lorsqu'une autorité administrative compétente pour prendre une décision visée à l'article 63-1, alinéa 1er, n'a pas notifié de décision définitive à l'expiration d'un délai de deux mois prenant cours à la mise en demeure de statuer qui est lui notifiée par l'intéressé, le silence de cette autorité est réputé constituer une décision de rejet susceptible de recours devant la Commission permanente de recours des étrangers. ».

Art. 8

A l'article 69 de la même loi, modifié par l'arrêté royal du 13 juillet 1992 et par la loi du 10 juillet 1996, l'alinéa 1er est remplacé par la disposition suivante :

«Beroep tot nietigverklaring, zoals geregeld bij artikel 14, § 2, van de op 12 januari 1973 gecoördineerde wetten op de Raad van State, kan worden ingesteld tegen een beslissing van de Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen.».

Art. 9

In artikel 74 van dezelfde wet, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 13 juli 1992 en bij de wet van 10 juli 1996, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) in het eerste lid worden de woorden «de raadkamer adiëren van de verblijfplaats van de vreemdeling in het Rijk of van de plaats waar hij werd aangetroffen» vervangen door de woorden «Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen»;

B) in het tweede lid worden de woorden «de raadkamer» vervangen door de woorden «Vaste Beroepscommissie voor Vreemdelingen».

Art. 10

De artikelen 65, 66, 67, 71, 72 en 73 van dezelfde wet worden opgeheven.

Art. 11

In artikel 508/9 van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 23 november 1998, wordt een § 1bis ingevoegd, luidende:

«§ 1bis. Voor de buitenlandse aanvragers die zich niet op het grondgebied bevinden, wijst het bureau een advocaat aan.

De vraag om juridische bijstand mag worden geformuleerd door een belanghebbende derde, dan wel per fax, per brief of via elektronische weg door de aanvrager zelf.

In dit geval wordt de bestreden beslissing of, bij ontstentenis van een beslissing of kennisgeving daarvan, de gegevens van de aanvraag bij de aanvraag om juridische tweedelijnsbijstand gevoegd.».

26 november 2001

« Un recours en annulation, régi par l'article 14, § 2, des lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, peut être introduit contre une décision de la Commission permanente de recours des étrangers. ».

Art. 9

A l'article 74 de la même loi, modifié par l'arrêté royal du 13 juillet 1992 et par la loi du 10 juillet 1996, sont apportées les modifications suivantes :

A) à l'alinéa 1er, les mots ' chambre du conseil du lieu de la résidence de l'étranger dans le Royaume ou du lieu où il a été trouvé » sont remplacés par les mots « Commission permanente de recours des étrangers » ;

B) à l'alinéa 2, les mots « la chambre du conseil » sont remplacés par les mots « Commission permanente de recours des étrangers ».

Art. 10

Les articles 65, 66, 67, 71, 72 et 73 de la même loi sont abrogés

Art. 11

A l'article 508/9 du Code judiciaire, inséré par la loi du 23 novembre 1998, il est inséré un § 1^{er bis}, rédigé comme suit :

« § 1^{er bis}. Le bureau désigne un avocat aux étrangers demandeurs qui ne sont pas sur le territoire.

La demande d'aide juridique peut être formulée par un tiers intéressé ou par fax, courrier ou par voie électronique par le demandeur lui-même.

Dans ce cas, la décision attaquée ou à défaut de décision ou de notification de celle-ci, les coordonnées de la demande sont jointes à la demande d'une aide juridique de deuxième ligne. ».

26 novembre 2001

Géraldine PELZER-SALANDRA (AGALEV ECOLO)
Zoé GENOT (AGALEV-ECOLO)